त्राणामुत्तरतः प्रचरणीयौ खरावासादयति । दक्षिणतो मार्जालीयदेशं बहिर्वेद्युच्छिष्टखरम् ॥३१॥ देव° मार्जालीयधिष्ण्यस्थानस्य द°तो वेदेर्बहिर्भागे उ°रमासादयति । आसेचनवन्ति पयसः पूरयति घर्मैतत्तऽइति (३८.२१) ॥३२॥ देव° गर्तयुक्तानि सप्त पात्राणि पय°ति पयसा पूरयतीत्यर्थः · तृतीयार्थे षष्ठी · महावीरत्रयम् द्वे पिन्वने उपयमनी स्रुवश्च एतानि सप्त · प्रत्येकं मन्त्रः ।

शेषं व्रतमिश्रं दीक्षिताय प्रयच्छति ॥३३॥ देव° पयःशेषं व्रतमिश्रं कृत्वा ।

प्रत्तं चेत् केवलम् ॥३४॥ देव° साग्निके सोमे व्रतं प्रागेव सकलं प्रत्तं दत्तं चेत् (८.३.१८) तदा केवलं प्रवर्ग्योत्सादनपयःशेषं यजमानाय प्रयच्छति · व्रतकालऽएव ।

अत्र वा परिषेचनम् ॥३५॥ उत्तरवेदेः कार्यम् । देव° मन्त्र°ण वेति (१३) यत्प्रागुक्तम् तस्यायमवसरः · अत्रैव श्रुतौ पाठात् (१४.३.१.२५) · मन्त्रपाठक्रमेणाप्यत्रैव भवति · तस्माद्वाशब्दोऽवधारणे अत्रैव परिषेचनं कर्तव्यमित्यर्थः ।

वार्षाहरेष्टाहोत्रीये सामनी गायेति प्रेष्यति ॥३६॥ देव° अध्वर्युः प्रस्तोतारम् · यद्यप्यत्र तन्त्रेण प्रैष उक्तः तथापि प्रैषप्रैषार्थयोरानन्तर्यानुग्रहाय भेदेनैव देयः वार्षाहरं साम गायेति तद्गानानन्तरमिष्टाहोत्रीयं साम गायेति ।

चात्वाले मार्जयन्ते सपत्नीकाः सुमित्रिया न इति (३८.२३) ॥३७॥ देव° ऋत्विग्यजमानाः · पत्न्या अपि मार्जनमन्त्रपाठो भवत्येव क्वचित्तूष्णीमिति यत्नदर्शनात् (४०) ।

उद्वयमित्युत्क्रामत्युत्तरपूर्वार्धम् (३८.२४) ॥३८॥ देव° ऐशानीं प्रति उद्गच्छति · यजमानोऽत्र कर्ता । अनपेक्षमेत्यैधोऽसीति (३८.२५) समिधमादायाहवनीयेऽभ्यादधाति समिदसीति (३८.२५) ॥३९॥ देव° प्रादेशमात्रीमेकां समिधं हस्तेनादाय । पत्नी च गार्हपत्ये तूष्णीम् ॥४०॥ देव° शाखान्तरात् । प्रवृञ्जनीयौ शतमानौ ब्रह्मणे ददाति ॥४१॥ देव° रजतसुवर्णमयौ यजमानः ।

घर्मदुघामध्वर्यवे ॥४२॥ देव° ददातीति शेषः । यजमानव्रतदुघाᳬ होत्रे ॥४३॥ देव° स्वव्रतदुघामिति सिद्धे यजमानग्रहणं श्रुत्यनुकरणमात्रम् (१४.३.१.३४) ।

पत्न्या उद्गात्रे ॥४४॥ देव° पत्न्या व्रतदुघाम् · यद्यप्युद्गात्रऽइति सूत्रऽएकवचनम् तथापि त्रिभ्यो दानम् अथ°द्गातृभ्यो दद्यादिति श्रवणात् (°३५) ।

अग्नीधेऽजाम् ॥४५॥ देव° शाखान्तरात् । अथ घर्मभेदे प्रायश्चित्तमाह ·